

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/1/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110203186
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8110203186.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a z členov senátu JUDr. Anny Kovalovej a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci navrhovateľa: AKKA servis, s.r.o., so sídlom Žabotova 2/B, Bratislava, IČO: 44 948 042, zastúpeného Mgr. Alžbetou Antovszkou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Žabotova 2/B, proti žalovanej: O. G., bytom C. č. XX, o zaplatenie 904,38 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 11.9.2012, č.k. 20C 163/2010-89, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a trovách konania.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 663,88 Eur s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 31.1.2009 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo skutkového stavu, podľa ktorého bola zmluva o revolvingovom úvere uzavretá so žalovanou dňa 19.3.2008. Žalovanej boli poskytnuté úverové prostriedky vo výške 663,88 Eur (20.000 Sk). Keďže žalovaná napriek čerpania úverového limitu dňa 19.3.2008, tento riadne nesplácala, právny predchodca žalobcu podaním zo dňa 24.11.2008 pristúpil k odstúpeniu od zmluvy a od poistenia v súlade s článkom 8 Všeobecných obchodných podmienok a vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej čiastky vo výške 25.046,56 Sk (831,39 Eur). Právny predchodca žalobcu pohľadávku voči žalovanej rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 16.9.2009 postúpil v prospech žalobcu, ktoré oznámil žalovanej podaním zo dňa 16.9.2009.

Právne poukázal na ustanovenie § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a na §§ 48, 457, 39, 54 ods. 1, 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že predmetná úverová zmluva okrem výšky poskytnutého úveru minimálnej mesačnej splátky úveru, úrokovej sadzby vo výške 2,14 % neobsahovala údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov s tým, že táto sa určuje podľa článku 5 bodu 4 Všeobecných obchodných podmienok. Nakoľko zmluva o revolvingovom úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou dňa 19.03.2008 neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, iba uvádza, že táto sa určuje podľa článku 5.4 Všeobecných obchodných podmienok, sa spotrebiteľský úver poskytnutý žalovaným

na základe uvedenej zmluvy v súlade s ust. § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov, a preto žalobcovi vzniká právo iba na zaplatenie nesplatenej istiny úveru vo výške 663,88 Eur bez úrokov za poskytnutie úveru vo výške 145,03 Eur a poplatkov z omeškania vo výške 95,47 Eur vyčíslených k 30.01.2009.

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo zo zmluvnej pokuty aj napriek zrušeniu zmluvnej pokuty s účinkami od vzniku zmluvy odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy, zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Vzhľadom na zánik práv a povinností z predmetnej zmluvy vrátane práv a povinností zo zmluvných pokút, ktoré sú koncipované nevýhodnejšie oproti úprave v Občianskom zákonníku a sú neplatné pre rozpor so zákonom v zmysle ust. § 54 ods. 1 v spojení s ust. § 39

Občianskeho zákonníka, bola žaloba o plnenie zo zmluvných pokút nedôvodná a súd v tejto časti žalobu zamietol.

Na základe uvedených skutočností odstúpením od zmluvy v súlade s ust. § 49 Občianskeho zákonníka došlo k zrušeniu ustanovení predmetnej zmluvy o úvere aj v časti dohodnutých úrokov z omeškania a žalobcovi bol priznaný úrok z omeškania z nesplatenej istiny úveru v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi bol priznaný úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., teda vo výške o 8 percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Účastníci mali vo veci úspech len čiastočný, preto žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku, a to vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, podal v zákonom stanovenej lehote žalobca. Namietal nesprávne zistený skutkový stav a právne posúdenie veci. Poukázal na to, že žalovaná podpisom zmluvy potvrdila, že sa so zmluvou o úvere oboznámila, súhlasí s ňou a uzatvára ju v súlade so slobodnou a vážnou vôľou. Tiež zobrala na vedomie, že Všeobecné obchodné podmienky, ktoré sú vytlačené na rubovej strane tlačiva zmluvy a prílohy 1-3 sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere a prejavuje súhlas byť nimi viazaná. Žalobca považuje aplikáciu § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľskom úvere za nedôvodnú, pričom poukázal na čl. 5.1 Všeobecných obchodných podmienok a na to, že prílohou č. 4 je formulár o zmluvných podmienkach o spotrebiteľskom úvere, ktorý je taktiež neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere a výslovne v bode 3 zakotvuje, že ročná percentuálna miera nákladov je vo výške 29 %. Vzhľadom na uvedené má za to, že zmluva o revolvingovom úvere stanovenú obligatórnu náležitosť, a to priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov a výšku ročnej úrokovej sadzby má, a preto nemožno poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ ide o poistenie schopnosti splácať úver, to žalovaná preukázateľne neodmietla. Žalobca má za to, že sa dôvodne domáha aj zaplatenia poplatku za omeškание. S poukazom na uvedené navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolačím súdom preskúmaný napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu je neopodstatnené.

V danom prípade odvolateľ tvrdí, že rozsudok súdu prvého stupňa spočíva v napadnutej časti na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je nečinnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny

predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záveroch vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecné správne právne závery súdu prvého stupňa, ale na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch „zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť“.

Podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, „od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere“.

Z obsahu spisu je zrejmé, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili dňa 19.3.2008 zmluvu o revolvingovom úvere č. 70105253, ktorou jej boli poskytnuté úverové prostriedky 663,88 Eur (20.000 Sk). O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, a to zmluvu o spotrebiteľskom úvere by nemali byť žiadne pochybnosti (§23a zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Keďže žalovaná napriek čerpania úverového limitu, tento riadne nesplácala, právny predchodca žalobcu podaním zo dňa 24.11.2008 pristúpil k odstúpeniu od zmluvy a od poistenia v súlade s článkom 8 Všeobecných obchodných podmienok a vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej čiastky vo výške 25.046,56 Sk (831,39 Eur). Uplatnená pohľadávka pozostávala z nevrátenej časti istiny úveru vo výške 663,88 Eur, s úrokom za poskytnutie úveru vo výške 145,03 Eur a poplatkov z omeškania vo výške 94,47 Eur vypočítaných k 30.01.2009. Ďalej sa žalobca domáhal nároku na úrok z omeškania vo výške 0,08 % denne zo sumy 663,88 Eur od 31.01.2009 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 663,88 Eur.

V danom prípade zmluva o revolvingovom úvere uzavretá medzi účastníkmi neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, ale len údaj o výške minimálnej mesačnej splátky a úrokovej sadzby vo výške 2,14 %.

Účelom právnej úpravy (§ 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z.) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch. Žalobca ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov. A to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené.

Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním prvostupňového súdu, že úverová zmluva neupravuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov súvisiacich s úverom. Zmluva o spotrebiteľskom úvere iba na článok 5.4 Všeobecných obchodných podmienok, ktorý následne odkazuje na Prílohu 4 - Príklad nákladov a splátok úveru, kde má byť uvedená výška ročnej percentuálnej miery nákladov.

Tvrdenie žalobcu, že žalovaná svojim podpisom vzala na vedomie, že Všeobecné obchodné podmienky a prílohy 1-3 sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere a že teda s nimi bola oboznámená, nenahrádza zákonnú požiadavku uvedenia úrokov a poplatkov v zmluve. K uvedenému sa žiada uviesť, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky, ktorá však v predmetnom prípade absentuje. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň súd judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 135/2012 zo dňa 13.6.2013. „O

netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju súd uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy“).

Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaná však túto možnosť nemala, keďže výška úroku a poplatkov nie je, tak ako to správne konštatoval prvostupňový súd, uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Preto v prípade nesplnenia povinnosti žalobcu spočívajúcej v konkretizácii úroku z úveru a iných poplatkov, nastáva zo zákona sankcia (§ 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná začala čerpať revolvingový úver, preto sa považuje predmetná zmluva o revolvingovom úvere za platnú, ale veriteľ nemôže požadovať úroky a poplatky, ktoré neboli uvedené v zmluve. S poukazom na ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretie zmluvy o úvere, podľa ktorého od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, preto nevznikol žalobcovi nárok na zaplatenie požadovaného plnenia.

Pokiaľ ide o nárok veriteľa na zaplatenie zmluvnej pokuty, správne poukázal súd prvého stupňa aj na to, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia zmluvnej pokuty, napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku, preto sú neplatné pre rozpor so zákonom v zmysle § 54 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka.

Vo vzťahu k námietke žalobcu priznať mu sumu za poistenie úveru, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že takýto nárok si žalobca v žalobe neuplatnil, teda mu ho nemožno priznať v prvom rade z tohto titulu.

Správne postupoval súd prvého stupňa, keď žalobcovi nepriznal úrok z omeškania v ním požadovanej výške. V zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka má žalobca ako veriteľ nárok len na zákonný úrok z omeškania vyčíslený v súlade s ustanoveniami nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., t. j. v danom prípade na úroky z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 31.1.2009 do zaplatenia a nie ako si uplatňoval žalobca vo výške 0,08 % denne.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku, vrátane výroku o trovách konania, ako vecne správny (§ 219 ods.1 O.s.p.).

Žalobca v odvolacom konaní úspech nemal, preto na náhradu trov odvolacieho konania právo nemá. Žalovaná si trovy konania neuplatnila, a teda sa jej ich náhrada nepriznáva (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.